

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Decreta Provinciae Mediolanensis Svb B. Carolo Borromeo, Cardinale
Archiepiscopo, Diuersis temporibus in sex Concilijs, totidemq[ue]
voluminibus edita

Speciano, Cesare

Brixiae, 1603

Tit. XXII. De Censibus Procvrationibus, & exactionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10553

definiat: Clericum autem presentatum, qui instituendus erit, ad inferiores institutionis tantum causa remittat; nisi idem inferiores iurisdictionem ordinariam haberent, cuius vigore de controuersis super iure patronatus alioqui cognoscere possent.

DE CENSIBVS PROCVRATIONIBVS, & exactioibus. Tit. XXII.

Visitatores quæ tantum habeant; diligenterque, & celerrimè visitent. Cap. I.

Sess. 24.
c. 3. de re
for. c. Cū
Aposto-
lus. i. pr.
eod. tit.
In visita-
tione fo-
la anima
rū lucra
perqui-
runtur.
Concil.
Valē. sub
Bene. 3.
c. 17. To.
5. Nec a-
liquis ni-
miate,
& impo-
tuntate
grauari
debet vt
illie dici-
tur

CAVEANT visitantes ne legem de victu, procuratione, & muneribus à Sac. Tridentino Concilio definitam transeant. Comitatum autem non habeant, nisi necessarium: si plures dixerint, alant suis sumptibus: mensa sit frugalis, & modesta. Dent autem operam, vt non solum quam diligentissimè, sed etiam celerrimè visitationem conficiant.

Subsidium charitativum qualiter ab Episcopo exigatur. Cap. II.

EPiscopus, qui causis iure permissis, subsidium charitativum exacturus est, antequam illud sibi persolvi curet, Clerum, eiusve procuratores, aut negotiorum gestores conuocet, eisq; eam causam exponat, quam obrem illud petere, atq; exigere cogatur; tum humaniter eosdem cohortetur, vt sibi spontè subueniant. Ne verò maiorem summam sibi solui curet; aut patiat, quam Benedicti XII. constitutione, cuius initium est, Vas electionis, prescriptum est, idque, nisi consuetudinis ratione, aliud obseratur.

Quos coadiutores in visitatione Episcopus sibi adhibeat. Cap. III.

Cum visitationis munus Episcopus per se obierit, vel vnum, vel duos Canonicos, vel alios quoscunque homines Ecclesiasticos, quos vsui, & adimento sibi fore viderit, prout maluerit secum in ea visitandi cura adhibeat.

Quos in visitatione Episcopus, & inferiores secum habeant.

Cap. IIII.

NE deinceps plures, quam in primo Concilio prouinciali à Pio Quinto confirmato statutum est, Episcopus secum in visitando conducatur, suis tamen proprijs sumptibus licebit ei plures conducere. At verò qui Episcopo, gradum inferiores sunt, in visitatione longè pauciores, & homines, & iumenta adhibeant.

Qualiter laicorum conuiuia Episcopus respuat, aut moderetur. Cap. V.

Laicorum conuiuia, vt maximè potest, fugiat; sin autem ad illos diuertere voluerit, cum cætera seruet, tum in primis caueat, vt ne extra

mensa

mens & clericalis modum, regulasq; præscriptas, quicquam ab hospitibus apparetur, apponaturve.

Pro visitatione adueniens Episcopus, qualiter suscipiendus.

Cap. VI.

Episcopo, ad cuiuscunque loci, vel Ecclesiæ parochialis, curat æve visitationem aduentanti, cum illi potissimum, vt Vetus Canon Concilij Turonensis iubet, qui confirmationis Sacramentum, ab eo suscepturi sunt; tum præterea reliqui omnes fideles, exceptis tantum ijs, qui morbo, aduersave valetudine laborant, sicut in Concilio Rhotomagensi cautum est, obiam ordine prodeant: ac stans hymnorum, psalmarumq; precibus, & cum gaudio, timore, summaq; reuerentia illum, tanquam vicem Christi agentem excipiant; prout eodem Rhotomagensi Concilio sancitum est, cuius Canone excommunicatio illis constituta erat, qui ei muneri defuisent.

Dum visitat Episcopus, qualiter ei sit assistendum; proptereaque monitiones fiendæ. Cap. VII.

Neque solum quo tempore ille adueniat, sed alijs etiam diebus, dum visitatio parochiæ sit, fideles quam frequentissimi adsint; vt ipsi omnes, ac singuli, si quid ad animarum salutem procurandam opus habent, proprio pastori, parentiq; liberè exponant: Ei, quæ pro illius officij ratione oportet, interroganti respondeant: illum concionantem, monentem, et paternè arguentem, obsecrantem, & increpantem, audiant: Eiusdem iussa, monita, & decreta suscipiant: atque Dei denique voluntatem, quam præsentem per ipsum auribus percipiunt, non tantum obediendi, propensione, sed rectè factis omnino exequantur. Id porrò omne, vt fideles diligenter, promptoq; animo præstent, frequentissimiq; in Episcopali visitatione adsint. Parochorum, & aliorum, quorum interest, sacerdotum sit, crebro, prout vsu uenerit, intra missarum solennia illos docere, cum eas officij partes, quas Episcopo uisitanti ab ipsis præstari conueniat, tum uisitacionum in primis utilitates, fructusq; salutare.

Quæ visitationis tempore sint præstanda. Cap. VIII.

Tempore visitationis omnia præstentur ad præscriptum Concilij provincialis Quarti, vbi luculenter de hac materia, in titulo de Visitacione.

Visitationis decreta qualiter tradenda. Cap. IX.

Visitacionis munus ad Dei honorem, animarumq; salutem utiliter institutum, quod fructuosius præstetur; si maxime videbitur expedire, vt antequam ab Ecclesia piove loco, cuius visitatio agitur, discedatur; decreta, eaq; præsertim, quæ de structura, suppellectilive Ecclesiastica, constituta erunt, rectori, aliove, cuius interest, relinquuntur, vt quamprimum fieri potest, diligenter inducantur in executionis vsu. Atque in eo quidem genere decretorum, quæ de illius, vel fabricæ, uel suppellectilis ratione sunt, cum in instructio-

nibus, ea ipsa de re ex prouinciali decreto editis forma præscribatur, non multum temporis ponetur.

Quæ pariter in uisitatione pro delegatis, & similibus causis fienda. Cap. X.

SI quæ uerò, ut potè de delegatis, & alijs eiusmodi causis cognosci oportebit; de ijs, loci etiam uisitatione confecta, statui, decerni uè poterit: sed curet Episcopus antea, omnino, si fieri poterit, decerni, quàm ex ipsa plebe, Vicarij uè regione abeat, si diæcesis locorum uisitatio fit.

Qualiter, & pro opportunitate temporis, etiam non protrahendi, decreta sint statuenda. Cap. XI.

AT QV I in decretis non erit generatim, sed sigillatim, & quantum fieri possit, diligenter statuendum, & à quo, cuius sumptu, & quo temporis spatio quicquam fieri, præstari uè oportebit; & quæ præterea pœna negligentibus, aut contumacibus erit irroganda. Et uerò, si quæ in decretis exequendis difficultas, uel controuersia uidebitur oriri posse; curandum erit, ut planè tollatur. Verùm hac saluari diligentia uideat Episcopus, nè in uisitando, tempus, nisi necessariò, protrahatur, ad maiorem clerici, uel populi, uel Ecclesiarum sumptum. Nec propterea tamen uetitum sit, quominus aliquorum decretorum confessionem, uel editionem differre diutius possit; si ita pro difficultate rei, aliæ uè ratione opus esse, aut expedire indicauerit.

Qualiter decretorum uisitationis liber conficiendus, subscribendus, & asseruandus. Cap. XII.

QUæ porrò decreta, cum primò eduntur, in libro bene confecto, accuratè, rectèq; exscribantur:

Isque liber in Sacristia Ecclesiæ, alio uè decenti, tutoque loco asseruetur.

Subscribet præterea manu sua ijsdem decretis, in eo libro, Episcopus, uel qui eius nomine uisitauit, uel Cancellarius, uel Notarius uisitationis. Eiusdem uerò Cancellarij erit, publicis tabulis notare, in actisq; uisitationis referre, quo die singula decreta, ordinationes uè singulæ editæ sint.

Qualiter uisitationem, aliàs sibi prohibitam, Episcopus conficiat. Cap. XIII.

Sess. 21.
c. de re-
form. 8.

Singulis annis Episcopus ad præscriptum Concilij Tridentini eas cappellarias, quæ hisce etiam conditionibus erectæ institutæ uè sunt, ut Ordinarius, alius uè superior Ecclesiasticus non possit, nè uisitationis quidem, correctionis uè causa, aut alia quauis ratione id sibi vindicare; usq; adeo ut, si contra attentatum erit, nulla, irritaq; sit, & erectio, & huiusmodi uoluntas testatoris. Si uerò cappellarum erectio, fundatio uè, ac testatoris uoluntas, hisce conditionibus præscripta sedis Apostolicæ auctoritate comprobata erit; tunc

Q. dina-

Ordinarius earum Cappellarum administrationis, visitationis, correctionis ve-
ius nullo modo sibi sumat; nisi fortasse quibus testator illarum administra-
tionem, curationem ve reliquerit, aut commiserit, negligentes esse cogno-
uerit.

Cap. XIII.

Ecclēstias præterea æquitum ordinis Hierosolymitani, is itidem visitet, vt
summi Pontificis Pij Quinti constitutio præscribit.

DE CONSECRATIONE ECCLESIAE,
vel altaris. Tit. XXIII.

Cuius Ecclesiæ dies dedicationis sciendus; & qualiter celebrandus.

Cap. I.

Quo die aliqua Ecclesia vel Cathedralis, vel Collegiata vel pa-
rochialis consecrata est, is singulis annis solenni ritu agatur, &
Missæ sacrificijs, & diuinis officijs, & decenti illius Ecclesiæ
ornatu.

Quod si certus consecrationis dies ignoratur, non est tamen de consecra-
tione dubitatio; illius diem certum Episcopus statuatur.

Qui constitutus dies consecrationis Ecclesiæ Cathedralis, in Calendarium
quotannis referatur, stataq; eius celebritas ab vniuerso clero agatur.

Collegiata uero, & parochialis Ecclesiæ dedicationis dies celebretur ab
illius Ecclesiæ Clero.

Curet autem Episcopus paterna monitione, ne eo die, mane saltem, quo
tempore diuina fiunt, si Ecclesia Parochialis sit, fideles quicumque in illius
Ecclesiæ, cuius anniuersarius consecrationis dies celebratur, finibus habi-
tant, seruilis operis quicquam faciant; neque tabernas, officinas ve aperiant,
quod frequentiores conueniant ad illius officij celebritatem.

Parochiales, & earum altaria consecranda. Cap. II.

Ecclēstia saltem parochiales, non consecrata, omnino consecrentur: item
parochialium Ecclesiarum maiora altaria.

Qualiter vigilia, & dies, qua fiet consecratio, seruanda erit.

Cap. III.

Cum Parochialis Ecclesia consecranda erit, ieiunium in vigilia, cum
supplicationibus populus suæ quisque Parochia seruet: tum in die etiam
ipso, quo consecratio fiet, abstineat ab omni seruili opere; cumq; diem festum
colat, & celebret; idq; vtrumque propterea à Parocho ante denuntietur.

Sub die
22. Septē
br. 1571.
inter cō-
stitutio-
nes eius-
dē sūmi
Pont. n.
139. in
Bull fol.
1134. ca.
solenni-
tates. de
consecr.
distin. 1.
Si autem
de conse-
cratione
dubitat,
tunc ec-
clesia est
consecrā-
da. d. c. so-
lemnita-
tes. & ca.
Ecclesiæ.
dist. ca-
dem 1.